

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: TT-14S/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2023200070
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Monika Hrašnová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:2023200070.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

TT-14S/31/2023

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Moniky Hrašnovej a členov senátu JUDr. Michala Davalu, Ph.D., LL.M. a JUDr. Barbory Vrbovej, v právnej veci žalobcu: X-BIONIC® SPHERE a.s., so sídlom Dubová 33/A, 931 01 Šamorín, IČO: 46 640 134, zastúpený JUDr. Michalom Pijákom, advokátom so sídlom Panenská 8, 811 03 Bratislava, IČO: 42 137 438, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, so sídlom Masarykova 1887/10, 040 01 Košice - Staré mesto, IČO: 00 166 405, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. NIP/NIP_PO/BEZ/2023/2453 O-388/2022 zo dňa 07.02.2023, takto

rozhodol:

TT-14S/31/2023

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e:

15 TT-14S/31/2023

I.

Stručný priebeh administratívneho konania

1. Žalobou zo dňa 21.04.2023, doručenou Krajskému súdu v Trnave dňa 21.04.2023, sa žalobca domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. NIP/NIP_PO/BEZ/2023/2453 O-388/2022 zo dňa 07.02.2023 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým žalovaný postupom podľa § 6 ods. 1 písm. b) a § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o inšpekcii práce“) v spojení s § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej „správny poriadok“) potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Trnava č. k.: R 251/2022/SE ROZ/2022/684 2022/13469 zo dňa 03.11.2022 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým Inšpektorát práce Trnava

podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona o inšpekcii práce uložil žalobcovi pokutu vo výške 3 000,- Eur za porušenie povinnosti vyplývajúcej z osobitných predpisov tým, že žalobca využíval závislú prácu fyzickej osoby, ktorá pre žalobcu ako zamestnávateľa vykonávala závislú prácu v súlade s ich vzájomným pracovnoprávnym vzťahom podľa osobitného predpisu, pričom ju žalobca neprihlásil do registra poisťencov a sporiteľov Sociálnej poisťovne v zákonom ustanovenej lehote. Malo tak dôjsť k porušeniu § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o nelegálnej práci“).

2. Z predloženého spisu vyplýva, že Inšpektorát práce Trnava vykonal v období od 14.07.2022 do 12.08.2022 inšpekciu práce zameranú na kontrolu dodržiavania § 1 ods. 3 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“) a na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania v zmysle zákona o nelegálnej práci. Zistené skutočnosti uviedla inšpektorka práce v protokole o výsledku inšpekcie práce č. ITA-141-63-2.3/P-A22, 24, 25-22 zo dňa 12.08.2022 (ďalej len „Protokol“), ktorý bol dňa 12.08.2022 prerokovaný so zástupcom žalobcu.

3. Na základe zistených nedostatkov začal prvostupňový orgán konanie o uložení pokuty. Oznámenie o začatí konania bolo doručené žalobcovi dňa 06.10.2022. Žalobca využil už v rámci tohto konania možnosť vyjadriť sa k obsahu administratívneho spisu a k podkladom pre vydanie rozhodnutia.

4. Žalobca sa dopustil spáchania správneho deliktu uvedeného v bode 1 tohto rozsudku tým, že porušil zákaz nelegálneho zamestnávania tak, že odo dňa 01.04.2022 do 12.04.2022 na pracovisku Farriers, Dubová ul. Šamorín využíval závislú prácu fyzickej osoby A. B., ktorá vykonávala závislú prácu – čašníčky, mal s ňou založený pracovno-právny vzťah pracovnou zmluvou zo dňa 23.03.2022 podľa Zákonníka práce (ďalej len „pracovná zmluva“) a neprihlásil ju do registra poisťencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia do siedmich dní od uplynutia lehoty podľa § 231 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení.

5. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal včas odvolanie, v ktorom namietal: (i) nesprávne právne posúdenie veci, nakoľko správny orgán stotožnil výkon závislej práce podľa § 1 ods. 2 Zákonníka práce s výkonom činnosti podľa § 231 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“); (ii) nesprávnu aplikáciu objektívnej zodpovednosti pri správnom delikte nelegálneho zamestnávania podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona o inšpekcii práce; (iii) nedostačujúce zistenie skutkového stavu vo vzťahu k začiatku činnosti zamestnankyne na základe pracovnej zmluvy; (iv) porušenie viacerých základných princípov a zásad správneho konania, predovšetkým zásady zákonnosti, zásady legitímnych očakávaní a zásady materiálnej pravdy; (v) neposúdenie materiálneho rozmeru zákonnosti a legitímneho účelu zákona vo vzťahu ku konaniu spoločnosti, čím porušil zásadu zákonnosti; (vi) odklon od výkladu a aplikácie právnych noriem stanovených judikatúrou, čím porušil zásadu legitímnych očakávaní vo vzťahu k spoločnosti; (vii) selektívne vykonávanie dôkazov spôsobom, ktorý zabránil úplnému a spoľahlivému zisteniu stavu veci, čím porušil zásadu materiálnej pravdy.

6. Odvolanie žalovaný zamietol a napadnutým rozhodnutím potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Mal za to, že orgán prvého stupňa disponoval dostatočnými a relevantnými dôkazmi preukazujúcimi spáchanie zisteného deliktu, rozhodnutie vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a zo správneho právneho posúdenia veci.

II.

Rozsah a dôvody žaloby

7. Včas podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. c), d) a e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) a vrátenia veci správne orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si žalobca uplatnil právo na náhradu trov konania. Napadnuté rozhodnutie je podľa žalobcu založené na nesprávnych skutkových zisteniach a aj na nesprávnom právnom posúdení veci. Žalovaný rozhodol v rozpore s ustálenými názormi súdnej praxe a žalobcovi uložil pokutu, ktorá je nepomeraná a odporuje praxi všetkých rezortných prvostupňových

orgánov na Slovensku, t.j. inšpektorátov práce. Napadnutým rozhodnutím správne orgány uložili žalobcovi pokutu za tvrdené štvordňové oneskorenie s prihlásením zamestnanca žalobcu na sociálne poistenie. Spoločenská nebezpečnosť tvrdeného deliktu je nepatrná, ak by aj bolo v konaní preukázané jeho spáchanie.

8. Žalobca namieta: (i) nesprávne právne posúdenie momentu začatia činnosti zamestnanca, keď v rozpore s právnymi predpismi aj konštantnou judikatúrou súdov stotožnil zmluvne dohodnutý deň nástupu do práce so skutočným začatím výkonu činnosti zamestnanca podľa zákona o sociálnom poistení, (ii) nedostatočné zistenie skutkového stavu pokiaľ ide o samotnú fyzickú prítomnosť dotknutého zamestnanca v prevádzke žalobcu a jeho činnosť v rozhodujúcom období, ako aj neprihliadnutie na rozpory v listinných dôkazoch, z ktorých vychádzal a nepripustil ďalšie dokazovanie navrhované žalobcom, (iii) nezákonne prenesenie dôkazného bremena na žalobcu, keď požadoval preukázanie „nespáchania deliktu“, (iv) nesprávne vyhodnotenie zákonných východísk pre určenie výšky pokuty a nezodôvodnenie jej výšky, (v) uloženie pokuty v rozpore so zásadou materiálnej rovnosti, t.j. v rozpore s praxou prvostupňových správnych orgánov a žalovaného.

9. Správny orgán podľa žalobcu neposudzoval, kedy dotknutý zamestnanec žalobcu skutočne „začal vykonávať činnosť“, ale skúmal výlučne formálne znaky závislej práce podľa § 1 ods. 2 Zákonníka práce. Na účely posúdenia, či došlo k nelegálnemu zamestnávaniu je potrebné dôsledne rozlišovať medzi „začatím výkonu činnosti zamestnanca“ podľa zákona o sociálnom poistení a „výkonom závislej práce“ podľa zákona o nelegálnej práci. Žalobca odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), sp. zn. 6Sžo/51/2011, podľa ktorého nemožno vychádzať len formalisticky z údajov z pracovnej zmluvy, prípadne v prihláške do Sociálnej poisťovne, no je potrebné zistiť skutočné začatie výkonu pracovnej činnosti zamestnanca. Prijatie záveru o nelegálnom zamestnávani žalobcom ako zamestnávateľom, musí vychádzať zo skutkových zistení, ktoré spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti preukazujú, že zamestnávaná osoba vzhľadom k časovému sledu mohla začať a skutočne aj začala vykonávať pracovnú činnosť v zmysle pracovnej zmluvy. Odkazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 11S/44/2017 a Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4S/30/2016.

10. V rámci námietky nedostatočného zistenia skutkového stavu žalobca tvrdí, že žalovaný skonštatoval prítomnosť zamestnanca v priestoroch žalobcu dňa 01.04.2020 len na základe pracovnej zmluvy a dokumentu „editácia dochádzky“. Keďže priamy nadriadený dotknutého zamestnanca uviedol, že mu neprideloval prácu, neurčil mu pracovný čas a nemá vedomosť o jeho činnosti, podľa žalobcu neboli v dotknutom čase u zamestnanca splnené predpoklady závislej práce. Samotná prevádzka, kde podľa tvrdení žalovaného mal zamestnanec vykonávať pracovnú činnosť, bola v posudzovanom období (prvá polovica apríla 2022) v rekonštrukcii a nebola vôbec otvorená. Správny orgán návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania nevykonal a paušálne odmietol obranu žalobcu ako účelovú. Napadnuté rozhodnutie nezodpovedá požiadavke na spoľahlivé zistenie skutkového stavu a na preukázanie viny spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti.

11. Žalovaný nepripustne preniesol dôkazné bremeno na žalobcu, keď uvádza, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by menovaná nezačala vykonávať závislú prácu dňa 01.04.2022. Dôkazné bremeno má však zaťažovať výlučne správny orgán a pokiaľ nie je správny orgán v stave nespochybniteľne preukázať spáchanie deliktu obvineným, nemožno ho sankcionovať v súlade so zásadou in dubio pro reo. Odkazuje na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 10Asan/11/2020, sp. zn. 5Asan/7/2017, sp. zn. 6Sžo/34/2007 a sp. zn. 2Sžo/200/2009.

12. Nepreskúmateľnosť správnej úvahy k výške uloženej pokuty opiera žalobca o absenciu vyhodnotenia závažnosti následkov, o všeobecné a bezobsažné tvrdenie k tejto otázke, o absenciu skúmania hospodárskej situácie žalobcu, nevyvodenie záverov z počtu nelegálne zamestnávaných osôb a z ojedinelosti zisteného nedostatku. Odkazuje na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžo/41/2016 a sp. zn. 5Sžo/34/2011.

13. Porušenie zásady materiálnej rovnosti odôvodňuje tvrdením, že uložená sankcia nezodpovedá celoslovenskej rozhodovacej praxi inšpektorátov práce. Neuloženie pokuty na spodnej hranici sadzby (2 000,- Eur) pri prvom zistenom porušení zákona a pri omeškaní s prihlásením jedného zamestnanca je v činnosti prvostupňových orgánov precedentnom. Takáto pokuta bola udeľovaná aj v prípadoch oveľa závažnejšieho porušenia ako žalovaný deklaruje u žalobcu. Pokuta vo výške, v akej bola uložená

žalobcovi (3 000,- Eur) je ukladaná výlučne v prípadoch opakovaného porušenia zákona a/alebo pri viacerých súčasne zistených deliktoch.

14. Žalobca požiadal spolu so žalobou o priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 SSP.

III.

Vyjadrenie žalovaného

15. Žalovaný je toho názoru, že bolo po dôslednom posúdení všetkých získaných relevantných dôkazov spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti preukázané spáchanie deliktu žalobcom. V uvedenom prípade nejde o štvordňové omeškanie žalobu s prihlásením do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia Sociálnej poisťovne, tak ako to uvádza žalobca, no išlo o dvanásťdňové oneskorenie.

16. Žalovaný potvrdzuje, že pri posúdení správneho deliktu vychádzal z predloženej pracovnej zmluvy so zamestnankyňou A. B. zo dňa 23.03.2022 s dňom nástupu do práce dňa 01.04.2022 a tiež z registračného listu fyzickej osoby (prihlášky do Sociálnej poisťovne) zo dňa 12.04.2022, no vzal do úvahy i ďalšie dôkazy. Konkrétne evidenciu pracovného času za mesiac apríl 2022 a júl 2022 (výpis z dochádzkového systému) a záznam o vstupnom oboznámení z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrane pred požiarmi pri prijatí do zamestnania alebo pri preradení na iné pracovisko zo dňa 01.04.2022. Žalovaný zastáva názor, že rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 6Sžo/51/2011 nemôže byť v tomto prejednávanom prípade na prospech žalobcu, pretože sa týka iných skutkových okolností - v danom prípade bol záver o závislej práci založený nedostatočne len na pracovnej zmluve a potvrdení prihlášky do registra poistencov Sociálnej poisťovne. Žalovaný poukazuje na ďalšie dôkazy, z ktorých v prejednávanom prípade vychádzal.

17. Žalovaný tiež poukázal na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 8Asan/9/2021 zo dňa 28.02.2023, podľa ktorého vo vzťahu k výkladu „začatia výkonu činnosti zamestnanca“ nemusí ísť len o priamu pracovnú náplň v zmysle pracovnej zmluvy, ale aj o školenia, zaškolovanie či preberanie pomôcok, ktoré zamestnanec podstupuje na základe pokynu zamestnávateľa, aby pracovnú činnosť mohol vykonávať. Už aj tieto činnosti sú totiž hodnotou, ktorú vykonáva zamestnanec pre zamestnávateľa, zvyšujú význam zamestnanca pre zamestnávateľa, aby tento mohol následne vykonávať pre zamestnávateľa hlavnú činnosť. Osobitne vo vzťahu k vzdelávaniu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“) dáva aj kasačný súd do pozornosti zákonnú požiadavku, aby bolo toto vzdelávanie vykonávané v pracovnom čase v zmysle § 7 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o BOZP“).

18. K poukazu žalobcu na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4S/30/2016, žalovaný uvádza, že správne delikty sú budované na materiálno-formálnom chápaní, kedy je potrebné skúmať naplnenie formálnych i materiálnych znakov správneho deliktu v podobe spoločenskej nebezpečnosti konania, ktoré zákonodarca klasifikoval ako správny delikt. Aj pri tomto postupe sú však pre správny orgán rozhodujúce mantinely nastavené platným právom, ktorým je orgán verejnej správy striktne viazaný.

19. S námietkou žalobcu o nedostatočne zistenom skutkovom stave žalovaný nesúhlasí. Poukazuje na to, že žalobca bol správnym orgánom vyzvaný na predloženie evidencie dochádzky, pričom žalobca predložil práve tú evidenciu dochádzky, ktorá je relevantným dôkazom, že dotknutá zamestnankyňa začala vykonávať prácu v prospech žalobcu dňa 01.04.2022 v čase o 5:50 hod. Ani pri prerokovaní Protokolu žalobca nerozporoval, že predložený dôkaz nie je „reálnou“ evidenciou pracovného času menovanej. Žalovaný tvrdí, že žalobca až do podania správnej žaloby nenamietal, že by nešlo o skutočný doklad evidujúci pracovný čas dotknutej osoby a tiež nepredložil inú evidenciu pracovného času. Tvrdenie, že prevádzka, kde mala dotknutá zamestnankyňa vykonávať prácu, bola v čase zistenia nelegálneho zamestnávania zatvorená, nie je ničím preukázané. Opak preukazuje evidencia pracovného času, podľa ktorej menovaná vykonávala pracovnú činnosť aj nasledujúce dni, t. j. v dni, kedy mala byť prevádzka údajne zatvorená.

20. Žalovaný tvrdí, že čestné vyhlásenia B. C. a B. D. nepripustil namiesto dôkazu podľa § 39 Správneho poriadku, keďže nešlo o čestné vyhlásenia účastníka konania. Návrh na vykonanie výsluchu špecialistu v oblasti informačných technológií bol podaný len podmienene (ak by inšpektorát nepovažoval priložené čestné vyhlásenie za dostatočne preukazujúce povahu dochádzkového systému) a mali sa týkať preukázania povahy a fungovania dochádzkového systému. Skutkový stav bol dostatočne preukázaný na základe predložených dôkazov, žalovaný sa nedostal do dôkaznej núdze a ďalšie dokazovanie by neprispelo k ďalšiemu objasneniu veci a zároveň by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania.

21. Žalovaný nesúhlasí ani s tvrdením o prenesení dôkazného bremena na žalobcu a predkladá podrobný rozpis priebehu administratívneho konania, kedy bolo žalobcovi umožnené viackrát nahliadnuť do spisu a kedy bola viackrát na žiadosť žalobcu predĺžená lehota na jeho vyjadrenie ku všetkým podkladom pre vydanie rozhodnutia, k spôsobu ich zisťovaní, k predloženiu, prípadne k návrhu ďalších dôkazov správneho orgánu.

22. K námietke o nedostatočnom odôvodnení výšky uloženej pokuty žalovaný uvádza, že sankcia vo výške 3 000,- Eur bola uložená blízko spodnej hranice zákonnej sadzby, tak ako je žalovaný uviedol v napadnutom rozhodnutí, pričom sa dostatočne venoval odôvodneniu výšky sankcie, ako aj miere závažnosti konania. Poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 387/2018 zo dňa 05.09.2018, podľa ktorého moderácia správnej sankcie, či už správnym orgánom alebo súdom, je možná len v rámci zákonodarným orgánom stanovených hraníc. Prvostupňový orgán sa venoval viacerým okolnostiam prípadu, popísal, že ide o závažné porušenie zákona, posúdil následky porušenia, prihliadol i na počet zamestnancov žalobcu, neopakovanie nedostatku a kritérium, či zistené porušenie je dôsledkom neúčinného systému riadenia alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku. Správny orgán dbá o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely, a preto pri určení výšky pokuty rozhodoval v rozpätí ako v obdobných prípadoch. Ani legitímne očakávania sa nedajú absolutizovať. Uložená sankcia vo výške 3 000,- Eur bude plniť preventívnu i výchovnú funkciu a keďže bude citeľná aj v majetkovej sfére žalobcu, bude plniť i represívnu funkciu s následkom odradiť žalobcu od jeho ďalšieho protiprávneho konania v budúcnosti. Žalovaný nesúhlasil ani s tvrdením žalobcu o bezvýnimčnom ukladaní pokuty na spodnej hranici zákonnej sadzby pri prvom porušení predmetnej povinnosti, ak ide o jediný správny delikt (poukazuje aj na konkrétnu rozhodovaciu činnosť).

23. S poukazom na vyššie uvedené navrhuje žalovaný, aby správny súd žalobu zamietol ako nedôvodnú podľa § 190 SSP.

24. Na vyjadrenie žalovaného reagoval žalobca replikou, v ktorej sumarizoval argumentáciu uvedenú v žalobe. Nad rámec žaloby a administratívneho spisu priložil k replike tri rozhodnutia Inšpektorátu práce Trnave na podporu svojich tvrdení o porušení zásady materiálnej rovnosti.

IV.

Konanie pred správnym súdom a relevantná právna úprava

25. Krajskému súdu v Trnave správna žaloba napadla dňa 21.04.2023 pôvodne pod sp. zn. 14S/31/2023.

26. Správny súd v Bratislave bol zriadený zákonom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 151/2022 Z. z.“) a svoju činnosť začal od 01.06.2023. V zmysle § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. výkon súdnictva prešiel od 01.06.2023 z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave. Predmetná vec bola preto zo zákonných dôvodov podľa predchádzajúcej vety náhodným výberom pridelená na prejednanie a rozhodnutie do senátu 1S Správneho súdu v Bratislave (ďalej v texte rozsudku aj „správny súd“, príp. „súd“).

27. Uznesením č. k. TT-14S/31/2023-190 zo dňa 04.08.2023 správny súd vyhovel návrhu žalobcu a priznal správnej žalobe odkladný účinok.

28. Podľa § 493e SSP, konania začaté a neskončené do 30.06.2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30.06.2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

29. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

30. Podľa § 119 SSP, správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak. Správny súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia alebo na rozhodnutie vo veci.

31. Podľa § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona o sociálnom poistení v znení do 31.12.2022, zamestnávateľ je povinný prihlásiť do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia zamestnanca podľa § 4 ods. 1 na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a zamestnanca podľa § 4 ods. 2, okrem zamestnanca v právnom vzťahu na základe ním určenej dohody podľa § 227a, na dôchodkové poistenie pred vznikom týchto poistení, najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca, odhlásiť zamestnanca do ôsmich dní od zániku týchto poistení okrem zániku povinného nemocenského poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 ods. 3, zrušiť prihlásenie do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, ak poistný vzťah podľa § 20 nevznikol.

32. Podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnej práci, nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu a neprihlásila ju do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia do siedmich dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu na prihlásenie do tohto registra, najneskôr však do začatia kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, ak kontrola začala do siedmich dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu na prihlásenie do tohto registra.

33. Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o nelegálnej práci fyzická osoba nesmie vykonávať nelegálnu prácu. Právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

34. Podľa § 42 ods. 1 Zákonníka práce pracovný pomer sa zakladá písomnou pracovnou zmluvou medzi zamestnávateľom a zamestnancom, ak tento zákon neustanovuje inak. Jedno písomné vyhotovenie pracovnej zmluvy je zamestnávateľ povinný vydať zamestnancovi.

35. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

36. Podľa § 32 ods. 2 Správneho poriadku, podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnomu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Údaje z informačných systémov verejnej správy a výpisy z nich, okrem údajov a výpisov z registra trestov, sa považujú za všeobecne známe skutočnosti a sú použiteľné na právne účely. Tieto údaje nemusí účastník konania a zúčastnená osoba správnomu orgánu preukazovať dokladmi. Doklady vydané správnym orgánom a obsah vlastných evidencií správneho orgánu sa považujú za skutočnosti známe správnomu orgánu z úradnej činnosti, ktoré nemusia účastník konania a zúčastnená osoba správnomu orgánu dokladovať.

37. Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku, na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

38. Podľa § 34 ods. 3 Správneho poriadku, účastník konania je povinný navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe.

39. Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku, správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

40. Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

41. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

42. Podľa § 21 ods. 3 zákona o inšpekcii práce, na konanie podľa § 4 písm. e), § 6 ods. 1 písm. b), d) a e), § 7 ods. 3 písm. d), e), i) a s), ods. 8 písm. b) a ods. 9, § 12 ods. 2 písm. d) až f), § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na vydanie oprávnenia, preukazu, osvedčenia a povolenia podľa tohto zákona.

43. Podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 o inšpekcii práce, inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000 € do 200 000 €, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5000 €.

44. Podľa § 19 ods. 6 zákona o inšpekcii práce, inšpektorát práce pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 a 2 zohľadňuje jej preventívne pôsobenie a pri určovaní výšky pokuty prihliada najmä na

- a) závažnosť zisteného porušenia povinností a závažnosť ich následkov,
- b) počet zamestnancov zamestnávateľa a riziká, ktoré sa vyskytujú v činnosti zamestnávateľa,
- c) počet nelegálne zamestnaných fyzických osôb, ak ide o uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. a) prvého bodu,
- d) skutočnosť, či zistené porušenie povinností je dôsledkom neúčinného systému riadenia ochrany práce u zamestnávateľa alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku,
- e) opakované zistenie toho istého nedostatku.

V.

Právne posúdenie veci správnym súdom

45. Správny súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu a administratívneho spisu správneho orgánu, preskúmal napadnuté rozhodnutia, ako i postup predchádzajúci ich vydaniu v medziach žalobného návrhu a podstatných žalobných bodov (§ 134 ods. 1 SSP, § 183 SSP), nezistiac existenciu tzv. vád trestania uvedených v § 195 SSP, ktoré by správny súd oprávňovali preskúmať napadnuté rozhodnutie nad rozsah uplatnených žalobných bodov, za splnenia procesných podmienok (§ 107 ods. 1 písm. a/ SSP) vec prejednal na pojednávaní v neprítomnosti ospravedlneného žalovaného, ktorý súhlasil s prejednaním a rozhodnutím veci v jeho neprítomnosti, a dospel k záveru , že žaloba je nedôvodná.

46. Po vykonaní súdneho prieskumu rozhodnutia žalovaného správny súd konštatuje, že postupom správnych orgánov oboch stupňov nedošlo k porušeniu zákona, ani procesných práv žalobcu. Súd sa stotožňuje so skutkovými závermi správnych orgánov, ako aj s ich právnym posúdením. Správne orgány oboch stupňov postupovali v súlade so Správnym poriadkom, ak na základe vykonaného dokazovania dospeli k záveru, že žalobca naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1. zákona o inšpekcii práce, a to porušením zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnej práci.

47. Zisťovanie skutkového stavu bolo zamerané na zistenie troch základných prvkov správneho deliktu porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnom zamestnávaní. Konkrétne sa prvostupňový orgán zamerlal na zistenie, či právnická osoba (i) využíva závislú prácu fyzickej osoby, (ii) má s ňou založený pracovnoprávny vzťah a (iii) neprihlásila ju do registra poisťencov a sporeiteľov starobného dôchodkového sporenia do siedmich dní od uplynutia lehoty podľa

osobitného predpisu (t.j. najneskôr do siedmich dní po začatí výkonu činnosti zamestnanca). Skutočnosť, či žalovaný využíva závislú prácu zamestnankyne B. a či táto osoba začala vykonávať činnosť zamestnanca mal správny orgán za preukázanú pracovnou zmluvou i prihláškou tejto zamestnankyne na poistenie do Sociálnej poisťovne, podľa ktorej bola dňa 12.04.2022 prihlásená do registra poistencov a sporiteľov späťne ku dňu 01.04.2022, čo bol aj dátum vzniku poistenia. Zároveň však bola pre konštatovanie začatia výkonu činnosti zamestnanca podstatná evidenciu pracovného času za mesiac apríl 2022 (výpis z dochádzkového systému) a záznam o vstupnom oboznámení s predpismi z oblasti BOZP, hygieny práce a ochrany pred požiarmi zo dňa 01.04.2022. Tieto dokumenty dostatočne preukazujú začatie výkonu činnosti zamestnanca, ako aj využívanie závislej práce zamestnanca a nejde pritom o formalistické či šikanózne skutkové závery. Správny orgán sa na str. 9 a 10 prvostupňového rozhodnutia venuje jednotlivých prvkov závislej práce a podmienke začatia výkonu činnosti zamestnanca. Tvrdenie žalovaného o formalistickom a šikanóznom postupe správneho orgánu pri posúdení toho, či zamestnankyňa skutočne začala vykonávať činnosť pre žalobcu, nie je možné na podklade správnych orgánom vykonaného dokazovania potvrdiť.

48. Poukaz žalobcu na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/51/2011 v tomto prípade neobstojí, nakoľko v danom prípade išlo o prihlásenie do registra Sociálnej poisťovne nasledujúci pracovný deň po vzniku pracovného pomeru (nie až dvanásť deň, ako v prípade žalobcu) a začiatok výkonu činnosti zamestnanca pre zamestnávateľa bol preukázaný len pracovnou zmluvou a potvrdením prihlášky do príslušného registra Sociálnej poisťovne. Najvyšší súd konštatoval, že tieto dva dokumenty bez ďalšieho nepostačujú na ustálenie záveru o nelegálnom zamestnávaní, najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že pracovná zmluva bola účastníkmi pracovnoprávneho vzťahu podpísaná v rovnaký deň ako prihláška do registra Sociálnej poisťovne a táto prihláška bola Sociálnou poisťovňou potvrdená nasledujúci deň v doobedňajších hodinách. Skutkový stav a dôkazná situácia je preto v prípade zamestnankyne A. B. odlišná (bod 47 tohto rozsudku) od skutkovej a dôkaznej situácie vo veci sp. zn. 6Sžo/51/2011.

49. Rovnako tak je skutkovo úplne odlišná situácia týkajúca sa rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 11S/44/2017, v ktorom išlo o prípad, keď zamestnávateľ využíval závislú prácu zamestnanca v čase od 07:00 hod. do 12:10 hod., pričom si ale prihlasovaciu povinnosť do Sociálnej poisťovne splnil až o 12:10:38 hod. toho istého dňa. Sankcionovanie tohto zamestnávateľa krajský súd vyhodnotil ako vychádzajúce výlučne z gramatického výkladu uvedených právnych noriem a z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Správne orgány žiadnym spôsobom nevyhodnotili postup zamestnávateľa a nekonfrontovali kvalitu týchto zistených skutočností s následkami takéhoto konania v súlade s účelom zákona o nelegálnej práci. Potvrdenie závislej práce bolo (rovnako ako v prípade sp. zn. 6Sžo/51/2011) založené len na pracovnej zmluve a prihláške do Sociálnej poisťovne. Tento prípad preto taktiež nijako nepripomína situácia žalobcu, ktorý prihlásil zamestnankyňu A. B. až dvanásť deň po začiatku výkonu činnosti.

50. Napokon, ani poukaz žalobcu na právne závery Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 4S/30/2016 nijako nepripomínajú prejednávaný prípad. Závery správnych orgánov považoval krajský súd za vecne nesprávne, ústavne nekonformné a vyhodnotil ich ako šikanózný výkon práva vo vzťahu k zamestnávateľovi z dôvodu formalistického výkladu ustanovenia § 2 ods. 2 zákona o nelegálnom zamestnávaní, keď zamestnávateľ síce prihlásil zamestnanca pracujúceho na základe novej dohody o pracovnej činnosti do registra poistencov Sociálnej poisťovne neskôr, ako začal vykonávať závislú prácu, no tento zamestnanec bol prihlásený v Sociálnej poisťovni po celý čas, keďže u daného zamestnávateľa vykonával prácu kontinuálne len na základe iného právneho úkonu, ktorým bola predtým dohoda o vykonaní práce. Uvedená situácia nie je v žiadnom ohľade podobná postupu žalobcu pri registrácii zamestnankyne B..

51. Preskúmané rozhodnutia Inšpektorátu práce Trnava a žalovaného preukazujú dostatočne, že zistenie relevantných skutočností nebolo vykonané len na základe pracovnej zmluvy s pani B. a prihlášky do registra Sociálnej poisťovne, z ktorých by ešte nemusel vyplývať reálny nástup na výkon závislej práce. Správny orgán však vyhodnotil začiatok výkonu závislej práce, resp. začiatok výkonu činnosti zamestnanca, na základe evidencie dochádzky predloženej žalobcom, ako aj na základe záznamu o vstupnom oboznámení s predpismi z oblasti BOZP, hygieny práce a ochrane pred požiarmi zo dňa 01.04.2022. Bez ohľadu na to, či ide o editovanú dochádzku, teda dochádzku s dodatočne upravenými (zaokrúhlenými) časmi príchodu a odchodu z pracoviska, vyplýva z nej, že žalovaná bola dňa 01.04.2022 od 5:50 hod na pracovisku a zúčastnila sa uvedeného školenia na základe pokynu zamestnávateľa.

V tomto ohľade je nepodstatné tvrdenie mzdovej pracovníčky žalobcu B. C., že prihlášku do Sociálnej poisťovne vyplnila bez fyzického preverenia, či daná zamestnankyňa je prítomná na pracovisku. Zamestnankyňa bola na pracovisku a zúčastnila sa príslušného školenia z vôle zamestnávateľa a na účel výkonu pracovnej náplne pre zamestnávateľa. Bez ďalšej výpovednej hodnoty ku skutkovému stavu je aj vyjadrenie vedúceho pracovníka zamestnankyne Macharovej (vedúceho gastro prevádzky B. D.), že v období od 01.04.2022 do 03.04.2022 nepridelil zamestnankyni prácu, neurčil jej pracovný čas a nemá vedomosť o jej činnosti. Neprítomnosť vedúceho zamestnanca nie je dôvodom, ktorý by spochybnil účasť zamestnankyne B. na školení v oblasti BOZP, hygieny práce a ochrane pred požiarmi dňa 01.04.2022 a už vôbec nemôže neprítomnosť vedúceho zamestnanca spochybniť výpovednú hodnotu evidencie dochádzky, ktorú predložil sám žalobca. Zamestnankyňa B. bola o účasti na predmetnom školení realizovanom dňa 01.04.2022 informovaná buď vopred, alebo jej dala pokyn iná osoba, ktorá bola na to oprávnená v prípade neprítomnosti vedúceho zamestnanca. Či a kto zadával pracovné pokyny zamestnankyni v dňoch od 02.04.2022 do 03.04.2022 nie je podstatné, keďže zamestnankyňa začala vykonávať činnosť pre zamestnávateľa už dňa 01.04.2022. Vo všeobecnosti možno prijať záver, že za fyzické osoby nachádzajúce sa na pracovisku v čase po zmluvne dohodnutom dátume nástupu do práce na základe pracovnej zmluvy, ktoré sa zjavne zúčastňujú školení organizovaných zamestnávateľom, zodpovedá zamestnávateľ.

52. S tvrdením žalobcu, že oboznamovanie sa s predpismi BOZP, hygieny práce a ochrane pred požiarmi zo dňa 01.04.2022 nepredstavuje začatie vykonávania činnosti na účel splnenia prihlasovacej povinnosti zamestnávateľa, nemožno súhlasiť. K výkladu pojmu začatie činnosti podľa § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona o sociálnom poistení správny súd odkazuje na rozsudok najvyššieho správneho súdu sp. zn. 8Asan/9/2021 zo dňa 28.02.2024, ktorý uvádza:

„36. Sťažovateľka vo svojej kasačnej sťažnosti spochybňuje tiež moment, do ktorého mala splniť svoju registračnú povinnosť - teda „najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca.“ Zastáva názor, že začatím činnosti zamestnanca je len konkrétny výkon pracovnej náplne zamestnanca podľa pracovnej zmluvy, nie však rôzne školenia (BOZP a pod.), oboznamovanie interných predpisov či preberanie ochranných pomôcok a pod. Preto podľa jej názoru žalovaný a prvostupňový orgán pochybili, pokiaľ nevypočuli dotknutého zamestnanca, akú činnosť vykonával na pracovisku sťažovateľky dňa 2. a 3. marca 2019. Ak by išlo len o školenia, ako tvrdí sťažovateľka, nešlo by podľa jej názoru o výkon činnosti zamestnanca, a sťažovateľka by sa (po vylúčení týchto dní) nedopustila ani porušenia zákazu nelegálnej práce. Sťažovateľka v tomto smere poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Asan/5/2016 zo dňa 24. januára 2018.

37. Kasačný súd sa v tomto kontexte podrobne oboznámil s argumentáciou sťažovateľky a s touto sa nemôže stotožniť. Pokiaľ ide o výklad slovného spojenia „začatie výkonu činnosti zamestnanca“ zastáva názor, že ide o takú činnosť, ktorú zamestnanec vykonáva na základe pokynu zamestnávateľa (vzťahu nadriadenosti a podriadenosti). Je tomu tak preto, že práve nadriadenosť a podriadenosť, či vykonávanie činnosti na základe pokynov zamestnávateľa sú základné prvky práce zamestnanca - teda činnosti zamestnanca (§ 1 ods. 3 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov). Nemusí ísť teda len o priamu pracovnú náplň v zmysle pracovnej zmluvy, ale aj o školenia, zaškoľovanie či preberanie pomôcok, ktoré zamestnanec podstupuje na základe pokynu zamestnávateľa, aby pracovnú činnosť mohol vykonávať. Už aj tieto činnosti sú totiž hodnotou, ktorú vykonáva zamestnanec pre zamestnávateľa, zvyšujú význam zamestnanca pre zamestnávateľa, aby tento mohol následne vykonávať pre zamestnávateľa hlavnú činnosť. Osobitne vo vzťahu k vzdelávaniu v oblasti BOZP dáva aj kasačný súd do pozornosti zákonnú požiadavku, že toto vzdelávanie musí byť vykonávané v pracovnom čase (§ 7 ods. 6 zákona o BOZP). Keďže obrana sťažovateľky je v tomto smere bezúspešná, kasačný súd sa stotožnil so správnym súdom aj v tom, že v predmetnej veci nebolo potrebné vypočuť dotknutého zamestnanca. Ak by totiž tento potvrdil tvrdenia sťažovateľky (že sa zúčastnil školenia BOZP a preberal pracovné a ochranné pomôcky), aj v takom prípade by sa toto v kontexte vyššie uvedeného už považovalo za začatie výkonu činnosti zamestnanca.

38. Pokiaľ sťažovateľka poukazovala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Asan/5/2016 zo dňa 24. januára 2018 kasačný súd dáva do pozornosti, že toto rozhodnutie sa týka odlišnej skutkovej situácie a odlišného právneho problému. Najvyšší súd Slovenskej republiky v danom rozhodnutí riešil situáciu, keď rozdiel medzi nástupom zamestnanca do práce a prihlásením zamestnanca v príslušnom registri bol v rozpätí niekoľkých minút, resp. hodín. Najvyšší súd Slovenskej

republiky komunikoval požiadavku, že v takýchto sporných prípadoch (ak ide o otázku hodín/minút) je potrebné podrobne skúmať, čo zamestnanec na pracovisku robil - či už začal s činnosťou, ktorú možno považovať za výkon činnosti zamestnanca, alebo sa len zdržiaval na pracovisku bez toho, aby začal výkon činnosti zamestnanca (odovzdával údaje personálnemu oddeleniu a iné podobné aktivity). Najvyšší súd Slovenskej republiky však bližšie neposudzoval a nešpecifikoval, či konkrétne školenia (ako napr. školenie BOZP) alebo preberanie ochranných pomôcť možno alebo nemožno považovať za „začatie výkonu činnosti zamestnanca.“ S ohľadom na vyššie uvedené a skutočnosť, že v predmetnej veci nejde o prípad, kedy by medzi nastúpením zamestnanca do práce a jeho zaregistrovaním do príslušného registra prebehlo len pár minút/hodín, kasačný súd právne názory Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na posudzovaný prípad neaplikoval.“.

53. Žalobca tvrdí, že navrhol doplniť dokazovanie výsluchmi ďalších osôb. Z administratívneho spisu súd zistil, že žalobca vo svojom podaní zo dňa 21.10.2022 uviedol len podmienene, že „ak by Inšpektorát nepovažoval priložené čestné vyhlásenie za dostatočne preukazujúce povahu dochádzkového systému, Spoločnosť je pripravená zaobstarať a predložiť (t. j. Spoločnosť navrhuje v prípade potreby vykonať ako dôkaz) vyhlásenia resp. stanoviská ďalších osôb (vrátane odborne spôsobilých v oblasti IT) preukazujúce fungovanie dochádzkového systému, ktoré nebolo možné pre krátkosť času do podania tohto vyjadrenia zaobstarať“. Takéto dokazovanie nebolo pre správny orgán potrebné, keďže povaha dochádzkového systému mu bola zrejmá z čestného vyhlásenia mzdovej pracovníčky B. C. a správny orgán explicitne uvádza, že toto vyjadrenie nespochybnilo predložený výpis z dochádzkového systému. Súd s týmto záverom súhlasí, keďže pracovníčka vo vyhlásení zo 20.10.2022 uviedla na jednej strane, že v dochádzkovom systéme je evidovaná výlučne fyzická prítomnosť danej osoby v areály zamestnávateľa, no zároveň uviedla, že sa na základe tejto evidencie prístupuje k vyhodnoteniu dodržiavania stanoveného pracovného času zamestnancami a spracovaniu miezd. Len v prípade pochybností je overované, či údaj uvedený v systéme je skutočne odpracovaným časom, resp. nadčasom a preveruje sa skutočný výkon pracovnej činnosti s príslušným vedúcim zamestnancom. Súd súhlasí so správnym orgánom, že žalobca v celom konaní nepredložil jediný dôkaz o tom, že v prípade zamestnankyne B. existovali u zamestnávateľa pochybnosti k jej dochádzke, pre ktoré by bolo potrebné údaje korigovať. Žalobca nepredložil žiadnu inú dochádzku za mesiac apríl 2022 ani žiadny iný doklad, ktorý by preukazoval opak toho, čo vyplýva z ním predloženej evidencie dochádzky. Žalovaný sa s uvedeným riadne vysporiadal na str. 9 napadnutého rozhodnutia.

54. S námietkou žalobcu, že správne orgány neposúdili ako dôkaz čestné vyhlásenie B. C. zo dňa 20.10.2022 a ani čestné vyhlásenie B. D. zo dňa 27.10.2022, nie je možné súhlasiť. Správny orgán uvádza tieto listiny v prvostupňovom rozhodnutí ako dôkazy, z ktorých vychádzal pri rozhodovaní. Správny orgán síce uviedol, že tieto listiny nie sú čestnými vyhláseniami podľa § 39 Správneho poriadku, keďže takýto charakter môže mať len čestné vyhlásenie účastníka konania, no v prvostupňovom rozhodnutí v potrebnom rozsahu analyzuje obsah týchto vyhlásení v rámci zisťovania skutkového stavu. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu, že gastro prevádzka, kde mala pracovať pani B., bola v danom čase (prvá polovica apríla 2022) v rekonštrukcii a nebola vôbec otvorená, súd potvrdzuje stanovisko žalovaného, že takáto skutočnosť nebola počas konania nijako preukázaná žiadnym dôkazom. Zároveň je potrebné uviesť, že ak by dané tvrdenie aj bolo preukázané, nemenilo by to nič na tom, že zamestnankyňa sa dňa 01.04.2022 zúčastnila školenia BOZP, ktoré je potrebné v zmysle rozhodnutia najvyššieho správneho súdu (bod 52 tohto rozsudku) považovať za činnosť, ktorá preukazuje začatie výkonu činnosti zamestnanca v zmysle § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona o sociálnom poistení.

55. Z preskúmaných rozhodnutí správnych orgánov súd nezistil neprípustné prenesenie dôkazného bremena na žalobcu. Tvrdenie žalovaného, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by menovaná nezačala vykonávať závislú prácu dňa 01.04.2022, považuje žalobca za príklad tzv. negatívnej dôkaznej teórie. S týmto nemožno súhlasiť, keďže ide o iný inštitút, resp. dôkazný koncept, než aplikovali správne orgány. Táto teória sa uplatní vtedy, keď nie je možné neexistenciu určitej skutočnosti dokázať prostredníctvom tvrdenia iných pozitívnych skutočností, ktoré v konečnom dôsledku vedú k záveru o tom, že určitá negatívna skutočnosť je daná. Ak teda žalovaný uvádza, že žalobca nepreukázal, že by menovaná nezačala vykonávať závislú prácu, nežiadal preukázať nezačatie vykonávania práce, ale pomenoval možnosť žalobcu preukázať, čo iné robila pani B. odo dňa 01.04.2022 do 12.04.2022, kedy došlo k jej prihláseniu do Sociálnej poisťovne, teda či bola napríklad daná zamestnankyňa práceneschopná, utrpela úraz alebo nemohla z iného dôvodu vykonávať prácu v areáli žalobcu. Alebo či bola preukázateľne mimo areál žalobcu, nezúčastnila sa v skutočnosti školenia BOZP,

nastali prekážky v práci na strane zamestnávateľa, vykonávala v areáli inú činnosť (napr. športovú alebo rekreačnú). Žiadne takéto tvrdenia a ani im zodpovedajúce dôkazy na vyvrátenie skutkových záverov logicky vyplývajúcich z predložených dôkazov žalobca nepredložil. Samotná mzdová pracovníčka uvádza vo svojom čestnom vyhlásení zo dňa 20.10.2022, že „schválenie dochádzky je len formálnym úkonom, ktorý je potrebné vykonať („odkliknúť“) pred vygenerovaním miezd v príslušnom software – „schválením“ dochádzky v systéme dochádza len k založeniu vyvrátiteľnej domnienky ich správnosti (napríklad sa stáva, že musím v dochádzkovom systéme dodatočne opravovať príslušnú výmeru dovolenky)“. Ak je evidencia dochádzky pre zamestnávateľa vyvrátiteľnou domnienkou, žalobca nijako túto domnienku (založenú ním predloženou evidenciou dochádzky danej zamestnankyne za apríl 2022) nevyvrátil.

56. Súd nezistil ani nepreskúmateľnosť správnej úvahy k výške uloženej pokuty. Prvostupňové rozhodnutie i napadnuté rozhodnutie pomenúvajú jasne dôvody, pre ktoré bola uložená sankcia blízko spodnej hranice zákonnej sadzby, t. j. 3 000,- Eur (2 000,- Eur je zákonom stanovené obligatórne minimum pokuty). Prvostupňový správny orgán jasne pomenoval pôsobenie pokuty do budúca ako dostatočne preventívne a výchovné; jej opodstatnenosť oprel o potrebu dostatočnej sily odradiť aj iné právnické osoby od nezákonného postupu; závažnosť a následky skutku sú podľa neho zohľadnené už v obligatórnom charaktere pokuty; pomenoval ojedinelosť nedostatku zisteného inšpekciou u žalobcu a tiež že nejde o opakované zistenie tohto istého nedostatku; poukázal aj na počet zamestnancov, veľkosť zamestnávateľa, ako i na následok sankcie, ktorý nebude likvidačný (str. 14 prvostupňového rozhodnutia).

57. Výška pokuty v sume 3 000,- Eur, ktorá bola v danom prípade uložená blízko spodnej hranice zákonného rozpätia peňažnej sankcie, je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná a dostatočne plní výchovnú, represívnu a preventívnu funkciu, a to aj vo vzťahu k ostatným nositeľom totožných zákonných povinností (generálna prevencia), pričom nie je pre žalobcu likvidačná. Správne orgány oboch stupňov sa vo svojich rozhodnutiach dostatočne a v súlade s ustanovením § 19 ods. 6 zákona o inšpekcii práce vysporiadali s dôvodmi uloženia pokuty blízko spodnej hranice zákonnej sadzby. Správne orgány nie sú povinné rozsiahlo analyzovať všetky aspekty, ktorých sa dožaduje žalobca (závažnosti následkov, skúmanie hospodárskej situácie žalobcu, vyvodenie záverov z počtu nelegálne zamestnávaných osôb a z ojedinelosti zisteného nedostatku). Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že žalovaný pri odôvodnení výšky uloženej pokuty nevybočil z medzí správnej úvahy, prihliadol na účel sledovaný zákonom o inšpekcii práce a zákonom o nelegálnej práci, ako aj osobitnú povahu objektu chráneného týmito zákonmi. Je tiež potrebné uviesť, že žalobca v žalobe ani nenavrhol súdu moderáciu uloženej pokuty (§ 198 SSP).

58. Súd neidentifikoval porušenie zásady materiálnej rovnosti, keďže rozhodnutia, na ktoré poukazoval žalobca nezakladajú takú trvalosť rozhodovacej praxe Inšpektorátu práce Trnava vo vzťahu ku konkrétnej skupine zamestnávateľov, na základe ktorej by bolo možné tvrdiť ustálenú a jednotnú prax vo vzťahu k tejto skupine zamestnávateľov, ktorá prax sa zásadne odlišuje od prístupu vo vzťahu k žalobcovi. Ak žalobca v replike poukazuje napr. na rozhodnutie prvostupňového orgánu vo veci č. R 61/2022/SE zo dňa 08.04.2022, ktorým bola uložená pokuta 3 000,- Eur v prípade porušenia zákona v trvaní viac ako 3 týždne a v prípade žalobcu ide o porušenie zákona v trvaní necelých 2 týždňov, uvedený rozdiel nie je spôsobilý založiť materiálnu nerovnosť pri ukladaní trestov, nakoľko neberie do úvahy ostatné okolnosti oboch prípadov, ktoré mohli odôvodňovať uloženie pokuty v uvedenej výške v oboch prípadoch. Správny súd zdôrazňuje, že ukládanie pokút za správne delikty sa uskutočňuje v rámci úvahy správneho orgánu (diskrečná právomoc), zákonom dovoleného rozhodovacieho procesu, v ktorom správny orgán v zákonom stanovených medziach uplatňuje svoju právomoc a určí výšku sankcie, pričom použitie správnej úvahy musí byť v súlade so zásadami logického uvažovania a rozhodnutie, ktoré je výsledkom tohto procesu (uváženia), musí byť náležite odôvodnené (R 90/2012). Správny súd neidentifikoval v prejednávanej veci vybočenie správnej úvahy zo zásad logického uvažovania pri odôvodnení výšky uloženej pokuty.

59. Keďže žalobca na viacerých miestach svojich podaní sám potvrdzuje, že sa dopustil omeškania so splnením zákonnej povinnosti v lehote 4 dni, dovoľuje si súd pre úplnosť odcitovať závery najvyššieho správneho súdu, z ktorých vyplýva, že žalobca sa dopustil omeškania od 01.04.2022 až do 12.04.2022, kedy zákonnú povinnosť splnil. Najvyšší správny súd k tejto otázke uvádza:

„32. V tomto kontexte kasačný súd zdôrazňuje, že lehota 7 dní podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnej práci neznamená, že nezaregistrovanie zamestnanca do príslušného registra Sociálnej poisťovne v rámci tejto lehoty je legálne. Práve naopak, zamestnávateľ sa dopúšťa protiprávneho konania už porušením § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona o sociálnom poistení - teda vtedy, ak nezaregistruje v príslušnom registri zamestnanca najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca. V rámci § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnej práci však zákonodarca poskytuje zamestnávateľovi osobitnú lehotu na odstránenie protiprávneho stavu, ide pritom buď o lehotu do 7 dní od uplynutia lehoty na splnenie povinnosti podľa osobitného predpisu, resp. o lehotu do začatia kontroly, ak táto začne skôr ako pred uplynutím lehoty 7 dní.

33. Z vyššie uvedenej logiky predmetných ustanovení a ich vzťahu vyplýva, že zákonodarca prezumuje, že nesplnenie povinnosti zamestnávateľa podľa § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona o sociálnom poistení nemusí automaticky ešte značiť, že zamestnávateľ chcel zamestnanca zamestnávať nelegálne (bez prihlásenia do povinných registrov štátu s čím súvisia odvodové povinnosti zamestnávateľa i zamestnanca), ale porušenie tejto povinnosti môže byť výsledkom rôznych administratívnych pochybení, nedostatkov či situácií. Pokiaľ preto zamestnávateľ chce zamestnávať svojho zamestnanca legálne, nechce porušiť zákaz nelegálnej práce, zákonodarca prezumuje, že si svoju povinnosť dobrovoľne dodatočne splní (odstráni nezákonný stav) v lehote do 7 dní od uplynutia pôvodnej lehoty, resp. do začatia kontroly vo veciach nelegálnej práce. Za takéhoto stavu sa porušenie právnej povinnosti podľa § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona o sociálnom poistení nestáva nelegálnou prácou a nie je sankcionovateľné podľa zákona o nelegálnej práci.

34. Pokiaľ však zamestnávateľ predmetnú lehotu prekročí, nelegálnym zamestnávaním sa stáva celá doba využívania závislej práce zamestnanca zamestnávateľom až do splnenia zákonnej registračnej povinnosti. Kasačný súd sa preto v plnom rozsahu stotožnil s názorom správneho súdu, že skutková časť výroku prvostupňového rozhodnutia, kde boli vymedzené všetky dni, v ktorých využívala sťažovateľka prácu dotknutého zamestnanca bez splnenia registračnej povinnosti (resp. do jej splnenia), je vymedzená správne. Pokiaľ sťažovateľka namieta, že táto skutková veta je podrobnejšia, ako skutok uvedený v protokole, kasačný súd len pre úplnosť dodáva, že protokol je v tomto prípade len podkladom rozhodnutia. Pokiaľ z vykonaného dokazovania v správnom konaní vyplývajú konkrétne informácie umožňujúce lepšiu špecifikáciu skutku, pre ktorý bolo začaté konanie, nemožno v ich využití v skutkovej vete výroku prvostupňového rozhodnutia vidieť nezákonnosť. Samozrejme za predpokladu dodržania identity skutku, pre ktorý bolo konanie začaté.“

60. Na základe uvedeného správny súd dospel k záveru, že orgány verejnej správy s náležitou zodpovednosťou interpretovali a aplikovali príslušné zákony za súčasného dodržiavania základných práv a slobôd žalobcu a že napadnuté rozhodnutie v spojení s prvostupňovým rozhodnutím bolo vydané na základe riadne zisteného skutkového stavu veci, pričom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania, preto niet dôvodu na jeho zrušenie. Súd vyhodnotil žalobné námietky ako nedôvodné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia v spojení s prvostupňovým rozhodnutím a považoval ich za vydané v súlade so zákonom.

61. S poukazom na vyššie uvedené dôvody krajský súd dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná, a preto ju s poukazom na ustanovenie § 190 SSP zamietol.

62. Právo na náhradu trov konania správny súd úspešnému žalovanému nepriznal, nakoľko si žiadne neuplatnil a ani mu žiadne nevznikli.

63. Toto rozhodnutie prijal správny súd v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

2 TT-14S/31/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť v lehote 30 dní od doručenia rozhodnutia správneho súdu na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky prostredníctvom Správneho súdu v Bratislave (§ 443 ods. 2 písm. a) v spojení s § 493e SSP). Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že (a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, (b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, (c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, (d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, (e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, (f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, (g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, (h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, (i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo (j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak a/ má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.